

□ FLORIS VERSTER □

STUDIE VAN EEN ONTWIKKELINGSGANG

DOOR A. M. HAMMACHER.

I. INLEIDING.

HET verhaal van leven en werken van Floris Verster is het verhaal uitsluitend van zijn werken.

De reeks van werken is het lichaam geworden van zijn onzichtbare binnenwereld van gevoelens en gedachten. Zijn eigenlijke leven was het laatste. De werken zijn het eigenlijke niet, maar toegangen tot het eigenlijke.

Nooit heeft hij het werk op zichzelf boven het onverwoorde levensbesef gesteld, nooit het doel naar de middelen verlegd en zoo zichzelf gesponnen in het weefsel van de vorm geworden beelden van zijn leven. Hij wist het werk als de noodwendige benadering van een onuitsprekelijk levensbesef en hij gehoorzaamde aan den werkdrang, niet omdat hij had uitgemaakt, dat dit het beste was, maar omdat de scheppingsdrift bezit van zijn vermogens nam.

Onuitputtelijker dan de stroom van het bewustzijnsleven is de oerbron van het onbewustzijn. Wie het bronbesef behoudt, voorkomt het overschatten van het werk-besef, ontgaat het steriel worden van een toegespitst vorm-bewustzijn.

Hoewel het uitelkander houden van het werk als middel en de levensspanning als het eigenlijke, dat nooit geheel in het werk kan worden afgedrukt, eenvoudig lijkt, het is toch een eenvoudigheid moeilijk te verwirkelijken. Duizend talenten zijn na een klein getal werken vol leven in het gareel gekomen van het zelf-gebouwde voertuig hunner gedachten en gevoelens en zoo tot brave maar vervelende herhalers van zich zelf geworden. Het telkens weer terugkeeren tot de bron eischt een gedurig zich losschakelen uit de eigen beeldvormen en een even aanhoudend controleeren van de middelen, welke de scheppingsdrift grijpt in haar vaart.

De vermogens en de spanning daartoe heeft Verster in hooge mate bezeten. Ze behooren tot de grond-voorwaarden van de van het begin naar het einde zich opbouwende en vernieuwende reeks van werken, die zoo waarlijk voor ons de zin-tuigen van zijn wezenlijke leven zijn geworden.

Buiten die werken bestaan over zijn leven weinig documenten, weinig feitelijke gegevens.

Alvorens over te gaan tot het eigenlijke verhaal van den ontwikkelingsgang van zijn leven, zooals het uit de werken kan worden onderscheiden, moge vooraf datgene komen, wat meer tot het feitelijke behoort of,